

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNDA İLETİŞİMİN DESTEKLENMESİ

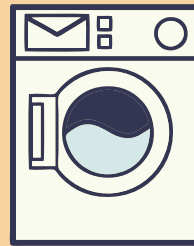
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU NEDİR?

Otizm spektrum bozukluğu, doğuştan gelen ya da yaşamın ilk yıllarında ortaya çıkan karmaşık bir nöro-gelişimsel farklılıktır. Otizmin, beynin yapısını ya da işleyişini etkileyen bazı sinir sistemi sorunlarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bugün, otizm spektrum bozukluğuna neyin neden olduğu bilinmemekle birlikte genetik temelli olduğuna ilişkin bulgular vardır. Ancak hangi gen ya da genlerin sorumlu olduğu henüz bilinmemektedir. Çevresel faktörlerin de otizme yol açabildiğine ilişkin görüşler vardır. Hem genetik temellerin hem de çevresel faktörlerin etkileri üzerine çok sayıda araştırma yapılmaktadır.

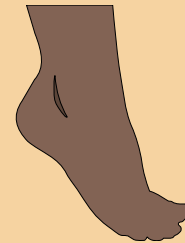
Otizmin çocuk yetiştirme özellikleriyle ya da ailenin ekonomik koşullarıyla hiçbir ilişkisi yoktur; bu nedenle otizm spektrum bozukluğunu her çeşit toplumda, farklı coğrafyalarda, ırkta ve ailede rastlanmaktadır.

Erken tanı ve doğru bir eğitim yöntemi ile yoğun olarak eğitim alan çocukların yaklaşık yüzde ellisinde otizmin belirtileri kontrol altına alınabilmekte, gelişim sağlanabilmekte, büyük ilerleme kaydedilmekte ve hatta bazı otizimli çocukların ergenlik yaşına geldiklerinde diğer arkadaşlarından farkı kalmayabilmektedir.

EĞER ÇOCUĞUNUZ

**Dönen nesnelere karşı
aşırı ilgi duyuyorsa**

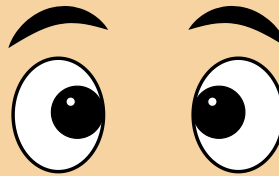
**Sallanmak, parmak
uçlarında
yürümek gibi
hareketlere sahipse**

**Konuşmasında
gerilik
yaşıyorsa**

**Takıntılı
davranışlar
sergiliyorsa**

**Göz teması
kuramıyorsa**

Otizimli Olabilir!

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞUNDA İLETİŞİM BECERİLERİNİN DESTEKLENMESİ

Otizm spektrum bozukluğunda iletişimin desteklenmesi önemlidir. Normal gelişim gösteren bireylerde iletişim sosyal çevre ile etkileşim içinde yaşayarak öğrenilir ancak otizm spektrum bozukluğunda böyle bir durum söz konusu değildir. Bu nedenle iletişim sürekli olarak desteklenmelidir.

Normal gelişim gösteren çocuklarda iletişim becerilerinin gelişimi, sosyal öğrenme ve çevresel uyaranlara bağlı olarak ilerler. Otizm spektrum bozukluğunda ise iletişim becerilerinin kazanılması için özel öğrenme ortamları hazırlanmalı ve iletişim yoğun olarak desteklenmelidir. Çocuk, oyun oynarken, sosyal ortamında ve eğitim ortamlarında etkileşime uygun olan her an iletişim fırsatları değerlendirilmelidir.

Otizm Spektrum Bozukluğu olan çocuklarda; sözsüz iletişimsel ifadeleri anlama ve kullanmada, sosyal ve dil gelişim alanlarında, akranlarla sembolik oyun oynamada, iletişim başlatma ve sürdürmede kısıtlılıklar gözlemlenmektedir. Bu zorluklar, çocuktan çocuğa değişkenlik gösteren heterojen bir yapıdadır. Örneğin; çocukların bazılarında ifade edici sözel dil kullanımı hiç görülmezken, bazılarının sözcük grupları edinebildiği ve günlük yaşamında dili etkin şekilde kullanabildiği gözlemlenmektedir.

**OTİSTİK SPEKTRUM
BOZUKLUĞU OLAN
ÇOCUKLARDA, SÖZ ÖNCESİ
İLETİŞİM BECERİLERİ
GENELLİKLE KISITLILIK
GÖSTERDİĞİNDEN,
ÖNCELİKLE ÇOCUKLARIN
SÖZSÜZ İLETİŞİM
BECERİLERİNİ ETKİN
ŞEKİLDE KULLANMAYI
ÖĞRENMELERİ
GEREKMEKTEDİR.**

SÖZ ÖNCESİ DÖNEM BECERİLERİNİN GELİŞİMİ

İnsanın sosyal bir varlık oluşu; yaşamın ilk yılları olan bebeklik dönemine dayanır. Tipik gelişim gösteren bebekler, ortalama 8 ay civarında iletişimde amaçlı davranışlar göstermeye başlarlar. O dönemde bebeğin gösterdiği; yetişkinlerle göz teması kurma, etkileşime geçme, istemediği bir şeyi reddetme, iletişimsel amaçlı jestleri ve mimikleri kullanma ve bu iletişimi senkronize biçimde sürdürme, nesneye uzanma ve ilgisini çeken nesneyi yetişkine gösterme için istek, ortak dikkat kurarak bakışma ve gülüşme, karşısındakini taklit etme gibi beceriler, aslında ilişkideki iletişimsel niyetliliğin temelidir ve sözel dil kullanımının gelişimi ile doğrudan ilişkilidir.

10-12. Aylarda bebekler, anlamsız sesleri yavaş yavaş eleyerek dile özgü yapılar kullanmaya başlarlar Otistik Spektrum Bozukluğu tanısı ya da bazı gelişimsel gerilikler mevcut olan çocukların, jest ve mimik kullanımında zorlanmalar gözlemlenmektedir. Yapılan araştırmalara göre, çocukların genelde daha az sıklıkta iletişimsel jest ve mimik kullandığı, iletişim davranışlarının ise çoğunlukla nesnelere ya da etkinlikleri istemeye yönelik olduğu, bu sırada da amaçlı iletişimden ziyade yetişkinin elinden tutarak göz kontağı kurmadan, yetişkini nesneye götürme şeklinde istekte buldukları gözlemlenmiştir.

Yine 18-24 aylık bebeklerde yapılan araştırmalar, Otistik Spektrum Bozukluğu ya da çeşitli gelişimsel gerilikleri mevcut olan bebeklerin, iletişimsel jest ve mimik kullanımının ve göz temasının çok kısıtlı olduğunu göstermektedir.

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU'NA SAHİP ÇOCUKLARIN, TAKLİT BECERİLERİNDE ZORLANMALAR YAŞADIKLARI GÖZLEMLENMİŞTİR. BU SEBEPLE, DİL GELİŞİMİ VE SOSYAL GELİŞİMİ DESTEKLEMELİK AMAÇLI, ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE TAKLİT BECERİLERİNİ DESTEKLEMELİK İÇİN, ÇEŞİTLİ ÖĞRETİM YAKLAŞIMLARI UYGULANMAKTADIR.

**BİR UZMAN EŞLİĞİNDE,
ÇOCUĞUN LİDERLİĞİNİN
İZLENDİĞİ VE BİREYSEL
FARKLILIKLARININ İLETİŞİME
GEÇMEDE AVANTAJ OLARAK
KULLANILABİLECEĞİ
ETKİLEŞİM TEMELLİ
METOTLARIN, ÇOCUKLARIN
SOSYAL İLETİŞİM
BECERİLERİNE VE DİL
GELİŞİMİNE OLDUKÇA KATKI
SAĞLADIĞI GÖZLEMLENMİŞTİR.**

BİZE ULAŞIN

İDİL RAM Telefon: 04865513323

E-Posta: idilramm@gmail.com

<https://idilram.meb.k12.tr/> Adres:

**YENİ MAH. 131 SK. NO 1 İDİL /
ŞIRNAK**

OTİSTİK SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARDA SOSYAL İLETİŞİM BECERİLERİ VE DİL GELİŞİMİNİ DESTEKLEMELİK İÇİN NELER YAPILABİLİR?

- İletişime zemin hazırlayacak ve iletişim kurmaya teşvik edecek ortamlar seçilmelidir. Çocuğun iletişim kurması için ortamda ilgisini çekecek nesnelere ve oyuncaklar bulunması önemli olacaktır.
- Çocuğun farklı nesnelere ya da etkinliklerin arasından seçim yapması sağlanmalıdır. Çocuğun ulaşmak istediği nesnelere alması için iletişimsel bir girişimde (bir ses ya da bir jest gibi) bulunmasını bekleyin. Daha sonra nesneye ulaşmasını sağlayın
- Çocuğa gereksiz sorular sormaktan kaçının. Sürekli cevaplayamayacağı sorular sormak iletişimin gelişimine olumlu bir etkide bulunmayacaktır.
- Çocuğun oyun oynarken davranışları ve hareketleri takip edilmeli, hareketleri sözcüklerle ifade edilmelidir. Örneğin; arabasıyla oynarken dat dat sesi çıkarmak gibi. İletişim kurarken sıra belirtilmeli ve sıra geldiğinde karşılık beklenilmelidir.
- Ses tonunun değişimden yararlanılmalı, farklı jest ve mimikler kullanılmalıdır. Kısa ve anlaşılır konuşulmalı, uzun cümlelerden kaçınılmalıdır.

Çocukların yaptığı davranışlar, yetişkinlere anlamsız görülse bile, bu davranışların altında; duygusal veya duygusal pek çok sebep vardır. Henüz sosyal iletişime geçmekte ve oyun kurmada bu denli zorluk yaşayan bir çocuğa oyun becerilerini kazandırmak için aşırı yönlendirmeci ve baskıcı olmak, iletişimin ve oyunun doğal yapısına ket vurur. Çocuğa yönerge veren ve beklenti içinde olan taraf olmak yerine, çocuğa eğlenceli görünen, çocuğa katılan, onun yaptığı şeylerden keyif alan bir oyun arkadaşı olmak önem taşır.

